

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 2.12.2011
KOM(2011) 872 endelig

2011/0425 (NLE)

Forslag til

RÅDETS GENNEMFØRELSESAFGØRELSE

**om ændring af gennemførelsesafgørelse 2011/344/EU om tildeling af finansiel støtte fra
Unionen til Portugal**

BEGRUNDELSE

Efter anmodning fra Portugal ydede Rådet finansiel støtte til Portugal den 17. maj 2011 (Rådets gennemførelsesafgørelse 2011/344/EU) til støtte for et stærkt økonomisk reformprogram, som skulle genoprette tilliden, muliggøre en tilbagevenden til holdbar økonomisk vækst og sikre finansiel stabilitet i Portugal, euroområdet og EU.

I overensstemmelse med artikel 3, stk. 9, i afgørelse 2011/344/EU har Kommissionen sammen med IMF og i samråd med ECB foretaget den anden gennemgang for at vurdere fremskridtene med gennemførelsen af de aftalte foranstaltninger og disses effektivitet og økonomiske og sociale virkninger.

I betragtning af den seneste økonomiske, finanspolitiske og finansielle udvikling og de seneste politiske tiltag finder Kommissionen, at der er behov for begrænsede ændringer af de økonomiskpolitiske betingelser, der ligger til grund for støtten, for at sikre opfyldelsen af programmets mål som forklaret i betragtningerne til de foreslåede ændringer af Rådets gennemførelsesafgørelse.

Forslag til

RÅDETS GENNEMFØRELSESAFGØRELSE

om ændring af gennemførelsesafgørelse 2011/344/EU om tildeling af finansiel støtte fra Unionen til Portugal

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,

under henvisning til Rådets forordning (EU) nr. 407/2010 af 11. maj 2010 om oprettelse af en europæisk finansiel stabiliseringsmekanisme¹, særlig artikel 3, stk. 2,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Efter anmodning fra Portugal ydede Rådet finansiel støtte til Portugal (Rådets gennemførelsesafgørelse 2011/344/EU som ændret) til støtte for et stærkt økonomisk reformprogram, som skulle genoprette tilliden, muliggøre en tilbagevenden til holdbar økonomisk vækst og sikre finansiel stabilitet i Portugal, euroområdet og EU.
- (2) Ifølge Kommissionens aktuelle fremskrivninger for den nominelle BNP-vækst (-0,6 % i 2011, -1,9 % i 2012, 1,9 % i 2013 og 3,9 % i 2014) er den finanspolitiske tilpasningskurs, der er lagt i Rådets henstilling til Portugal af 2. december 2009² i medfør af traktatens artikel 126, stk. 7, i overensstemmelse med en udvikling i gældskvoten fra 107,2 % i 2011 til 116,2 % i 2012, 118,1 % i 2013 og 116 % i 2014. Gældskvoten vil således blive stabiliseret i 2013 og derefter begynde at falde, såfremt der gøres yderligere fremskridt med nedbringelsen af underskuddet. Gældsdynamikken påvirkes af adskillige ikke-balanceførte transaktioner, bl.a. erhvervelser af betydelige finansielle aktiver, især med henblik på eventuelle bankrekapitaliseringer og finansiering af statsejede virksomheder samt differencer mellem rentebetalinger opgjort på periodiseringsbasis og kontantbasis.
- (3) Kriteriet for de kvartalsvise kvantitative præstationer angående den offentlige kontantsaldo for andet kvartal af 2011 blev opfyldt, og de foreløbige data tyder på, at dette også var tilfældet i tredje kvartal af 2011. Ifølge de oplysninger, der forelå i begyndelsen af november, forventes der imidlertid i 2011 som helhed et finanspolitisk gab på omkring 1½ procentpoint af BNP opgjort på basis af Det Europæiske Regnskabssystem (ESA95). En del af dette finanspolitiske gab blev allerede afsløret i august og skyldtes navnlig overskridelser af de løbende udgifter, lavere løbende ikke-skattemæssige indtægter end forventet og anlægsudgifter, der var højere end dem, der var blevet budgetteret med.

¹ EUT L 118 af 12.5.2010, s. 1.

² 15759/09.

Regeringen havde truffet forskellige foranstaltninger for at indsnævre dette gab, nemlig en engangsforhøjelse af den personlige indkomstskat og en forhøjelse af momsen på naturgas og elektricitet, der blev fremrykket fra 2012 til 1. oktober 2011. Disse foranstaltninger har imidlertid ikke været tilstrækkelige til at lukke det finanspolitiske gab, især på grund af de overskridelser, der er blevet konstateret på det seneste, herunder højere rentebetalinger, lavere kapitalindtægter og mindre salg af fast ejendom end forventet. Regeringen søger at indgå en aftale med bankerne om overførsel af en del af deres pensionsfonde til statens socialsikringsystem, som skal foregå i fuld overensstemmelse med EU's statsstøtteregler og tjene som en ekstraordinær foranstaltning til at nå underskuds målet på 5,9 % ad BNP i 2011. Regeringen er indforstået med ikke at ty til yderligere overførsler af pensionsmidler for at nå programmets mål for de kommende år.

- (4) Der gøres fremskridt med hensyn til at styrke forvaltningen af de offentlige finanser gennem en forbedret indberetning og overvågning samt en reform af budgetrammerne i overensstemmelse med henstillingerne fra Europa-Kommissionen og Den Internationale Valutafond.
- (5) Restancerne vil blive mindsket betydeligt i løbet af programperioden. Med henblik herpå vil der blive udformet en strategi til validering og afvikling af restancer for enheder, der er klassificeret inden for den offentlige sektor, og for statsejede virksomheder, der er klassificeret uden for den offentlige sektor. Strategien kommer til at omfatte en køreplan for, hvordan og hvornår restancerne vil blive stabiliseret. Desuden vil der blive udforsket forskellige muligheder for at afvikle restancer, herunder passende incitamentsordninger med mulighed for rabatter ved tidlig afvikling og belønning af enheder, der ikke længere akkumulerer nye restancer.
- (6) På grund af den tunge byrde, som den selvstyrende region Madeira har lagt på Portugals offentlige finanser, vil regeringen indgå en finansiel aftale med denne region for at dæmme op for de store finanspolitiske risici, der stadig optræder. Aftalen vil blive udformet i overensstemmelse med det økonomiske tilpasningsprogram, der er aftalt mellem Republikken Portugal og Den Europæiske Union og Den Internationale Valutafond, og kommer bl.a. til at omfatte en analyse af bæredygtigheden i den offentlige gæld.
- (7) Portugisiske banker arbejder hen imod at opfylde de højere kapitalkrav, som er fastsat i programmet, og tager i den forbindelse også hensyn til de virkninger, der følger af Den Europæiske Banktilsynsmyndigheds krav om, at statsgæld skal værdiansættes til markedspriser, det særlige program for kontrolbesøg på stedet og overførslen af bankernes pensionsfonde til socialsikringsystemet. De retlige rammer, der skal sikre midlertidig offentlig støtte til bankerne, er under udformning. Det er fortsat vigtigt at få nedbragt fremmedkapitalfinansieringen af banksektoren på afbalanceret og forsvarlig vis og samtidig sikre økonomiens produktive sektorer tilstrækkelige kreditmuligheder. Salget af Banco Português de Negócios er gået ind i sin afsluttende fase, selv om transaktionen stadig mangler at blive godkendt af EU's konkurrencemyndigheder. Der er også gjort fremskridt i henseende til at styrke tilsyns- og reguleringsrammerne, bl.a. med teknisk bistand.
- (8) Det er afgørende at gøre fremskridt med hensyn til reformer af arbejds- og produktmarkedet for at genskabe konkurrenceevnen og styrke vækstpotentialet. Der gøres fremskridt med hensyn til arbejdsmarkedsreformer med en tilpasning af beskyttelsen og rettighederne i forbindelse med tidsbegrænsede og tidsubegrænsede ansættelseskontrakter og med oprettelsen af en arbejdsgiverfinansieret fond til udbetaling af arbejdstageres fratrædelsesgodtgørelser. Privatiseringsprogrammet gennemføres i henhold til den nye rammelov for privatiseringer. En gennemgribende og hastende omstrukturering af statsejede virksomheder står øverst på regeringens dagsorden. Der er behov for at gå videre med

sænkningen af adgangsbarriererne til de beskyttede sektorer med henblik på at fremme konkurrence og reducere de urimeligt høje mark-ups. Strukturreformerne skal gennemføres beslutsomt og overvåges nøje.

- (9) Til trods for den relativt store første og anden tranche af den finansielle bistand er statens likviditet stadig under pres. Dette kan forklares med et voksende finansieringsbehov hos statsejede virksomheder, en markant stigning i husholdningers indløsning af sparebeviser og et vedholdende pres på finansmarkederne.
- (10) På baggrund heraf bør Rådets gennemførelsesafgørelse 2011/344/EU ændres —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

I artikel 3 foretages følgende ændringer:

1) Stk. 3 affattes således:

- "3. I overensstemmelse med proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud må det offentlige underskud ikke overstige 10 068 mio. EUR (svarende til 5,9 % af BNP i henhold til de aktuelle fremskrivninger) i 2011, 7 645 mio. EUR (4,5 % af BNP) i 2012 og 3 % af BNP i 2013. Ved beregningen af dette underskud tages der ikke hensyn til de mulige budgetomkostninger forbundet med foranstaltningerne til støtte for banksektoren inden for rammerne af regeringens strategi for den finansielle sektor. Konsolideringen tilvejebringes ved hjælp af permanente foranstaltninger af høj kvalitet og ved at minimere konsolideringens konsekvenser for udsatte grupper."

2) Stk. 5, litra a), affattes således:

- "a) Målet for budgetunderskuddet nås ved hjælp af en ekstraordinær foranstaltning. Aktiver, der erhverves som følge af overførslen af bankers pensionsfonde til statens socialsikringsystem, må ikke anvendes på en måde, der er til skade for den langsigtede holdbarhed i Portugals offentlige finanser."

3) Stk. 5, litra b), affattes således:

- "b) Portugal træffer foranstaltninger for at styrke forvaltningen af de offentlige finanser. Portugal gennemfører foranstaltningerne i den nye budgettrammelov, herunder indretning af en mellemfristet budgettramme, udarbejdelse af en mellemfristet budgetstrategi og oprettelse af et uvildigt budgetråd. De lokale og regionale budgettrammer styrkes i betydelig grad, navnlig ved at fremrykke de centrale muligheder for at afstemme finansieringslovgivningen med kravene i budgettrammeloven. Portugal optrapper sin indberetning og overvågning af de offentlige finanser og styrker sine bestemmelser og procedurer angående budgetgennemførelsen. Regeringen udarbejder en strategi for valideringen og afviklingen af restancer med en køreplan for, hvordan og hvornår restancerne vil blive stabiliseret, og en gennemgang af de forskellige muligheder for afvikling af restancer. Regeringen undlader at indgå nye offentlig-private partnerskaber, indtil resultaterne af den undersøgelse angående de eksisterende offentlig-private partnerskaber, der påtænkes gennemført i henhold til programmet, og de foreslåede lovgivningsmæssige og institutionelle reformer foreligger."

4) Stk. 5, litra e), affattes således:

"e) Portugal fortsætter med at åbne økonomien op for konkurrence. Regeringen træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at den portugisiske stat eller ethvert offentligt organ ikke i sin egenskab af aktionær indgår aftaler, som kan hindre den frie bevægelighed for kapital eller påvirke kontrollen over selskabernes ledelse. I den nye privatiseringslov tages der også hensyn til princippet om frie kapitalbevægelser, og staten tildeles eller indrømmes ingen særrettigheder. Der foretages en revision af konkurrencelovgivningen for at øge hastigheden og effektiviteten i håndhævelsen af konkurrencebestemmelserne."

5) Stk. 5, litra h), affattes således:

"h) Portugal udarbejder en finansiel aftale til indgåelse med den selvstyrende region Madeira, som er i overensstemmelse med det finansielle program, der er blevet aftalt mellem Republikken Portugal og Den Europæiske Union og Den Internationale Valutafond. Indtil der er opnået enighed om denne aftale og dens gennemførelse i den selvstyrende region Madeiras budget, overvåger Portugal nøje gennemførelsen af den selvstyrende region Madeiras budget, og Portugal suspenderer overførsler fra staten til den selvstyrende region Madeira og honorerer ingen nye kommercielle eller finansielle gælds- eller garantiaftaler indgået af den selvstyrende region Madeiras regering og dens statsejede virksomheder, som ikke er blevet godkendt af Finansministeriet."

6) Stk. 6, litra a), affattes således:

"a) Portugal gennemfører privatiseringsprogrammet. Navnlig skal salget af den offentlige sektors aktier i EDP bringes til afslutning i 2012. Desuden afhændes den offentlige sektors aktier i REN og GALP og – hvis markedsvilkårene tillader det – TAP i 2012. Der udarbejdes en strategi for Parpublica, som led i hvilken der ses nærmere på Parpublicas rolle som offentlig virksomhed og muligheden for at afvikle virksomheden eller konsolidere den med den offentlige sektor. Privatiseringsplanen, der løber frem til 2013, skal også omfatte Aeroportos de Portugal, godsdivisionen af Comboios de Portugal, Correios de Portugal og Caixa Seguros samt en række mindre virksomheder."

7) Stk. 6, litra b), affattes således:

"b) De i litra c) og d) anførte foranstaltninger, der beløber sig til mindst 8,8 mia. EUR, opføres på budgettet for 2012. Der træffes yderligere foranstaltninger, mest på udgiftssiden, for at lukke eventuelle huller, der måtte opstå som følge af budgetudviklingen i 2012."

8) Stk. 6, litra c), affattes således:

"c) Budgettet skal sikre en mindskelse af de offentlige udgifter i 2012 på mindst 6,7 mia. EUR gennem nedsættelse af lønningerne og antallet af ansatte inden for den offentlige sektor, nedsættelse af pensionsbeløb, en gennemgribende omorganisering af centraladministrationen, eliminering af overlapninger og andre former for ineffektivitet, mindskelse af antallet af kommuner og sogne, nedskæringer på uddannelses- og sundhedsområdet, lavere overførsler til regionale og lokale myndigheder samt begrænsning af anlægsudgifter og andre udgifter som beskrevet i programmet."

9) Stk. 6, litra d), affattes således:

"d) På indtægtssiden skal budgettet indeholde indtægtsforøgende foranstaltninger til en værdi af i alt 2,1 mia. EUR for et helt år, der tilvejebringes ved bl.a. at udvide momsgrundlaget gennem en mindskelse af antallet af momsfritagelser og en revision af listerne over de varer og tjenesteydelser, for hvilke der gælder reducerede, mellemliggende eller højere satser, forhøje punktafgifterne, udvide selskabs- og personskattegrundlaget gennem en mindskelse af antallet af skattefradrag og særordninger, sikre konvergens mellem personskattefradragene i tilknytning til pensioner og lønindkomster samt ændre ejendomsbeskatningen ved at skære kraftigt ned på antallet af undtagelser. Disse tiltag ledsages af foranstaltninger til bekæmpelse af skatteunddragelse, svig og den sorte økonomi."

10) Stk. 6, litra j), affattes således:

"j) Portugal fremmer en lønudvikling, der er i overensstemmelse med målsætningerne om at skabe nye arbejdspladser og forbedre virksomhedernes konkurrenceevne og derigennem korrigerer makroøkonomiske ubalancer. Over programperioden forhøjes mindstelønnen kun, hvis den økonomiske udvikling og udviklingen på arbejdsmarkedet begrunder dette. Der tages skridt til at rette op på svaghederne i det nuværende lønforhandlingssystem, herunder gennem lovgivning, der redefinerer kriterierne og vilkårene for forlængelse af kollektive overenskomster og gør det lettere at indgå aftaler på virksomhedsplan. Indtil det er sket, suspenderes muligheden for forlængelser."

11) Stk. 6, litra k), affattes således:

"k) Der udarbejdes en handlingsplan til forbedring af uddannelserne på sekundærtrinnet og erhvervsuddannelserne."

12) Som stk. 6, litra o), indsættes:

"o) Den lokale myndighedsforvaltning i Portugal består for nærværende af 308 kommuner og 4 259 sogne. Portugal udarbejder en konsolideringsplan med henblik på at reorganisere og betydeligt reducere antallet af sådanne enheder. Disse ændringer træder i kraft ved begyndelsen af næste lokalvalgsperiode."

13) Som stk. 6, litra p), indsættes:

"p) Portugal træffer foranstaltninger, der kan sikre holdbarheden i det nationale elektricitetssystem og føre til eliminering af udeståender senest i 2020 efter en stabilisering heraf senest i 2013. Disse foranstaltninger skal korrigerer de uforholdsmæssigt store mark-ups og dække alle deres kilder."

14) Stk. 7, litra a), affattes således:

"a) Budgettet for 2013 skal omfatte finanspolitiske konsolideringsforanstaltninger til en værdi af mindst 3,4 mia. EUR med sigte på at nedbringe det offentlige underskud inden for den tidsramme, der er angivet i artikel 3, stk. 3."

15) Stk. 7, litra b), affattes således:

"b) Budgettet skal omfatte indtægtsforøgende foranstaltninger bestående af bl.a. en yderligere udvidelse af selskabs- og personskattegrundlaget, højere punktafgifter og

ændringer af ejendomsbeskatningen med henblik på tilvejebringelse af næsten 0,7 mia. EUR i supplerende indtægter."

16) Som stk. 7, litra d), indsættes:

"d) Budgettets udgiftsside skal omfatte en nedbringelse af udgifterne i 2013 på mindst 2,7 mia. EUR gennem en mindskelse af centraladministrationens udgifter og udgifterne til uddannelse og sundhed, lavere overførsler til regionale og lokale myndigheder, nedsættelse af antallet af ansatte i den offentlige sektor og lavere omkostninger i statsejede virksomheder."

17) Som stk. 7, litra e), indsættes:

"e) Portugal forbedrer vilkårene for erhvervslivet ved at mindske de administrative byrder ved at sikre, at alle dele af økonomien tilgodeses af de administrative forenklinger (kvikskrænker og projekter, der ikke kræver forhåndsgodkendelse), og ved at lette kreditbegrænsningerne for små og mellemstore virksomheder, herunder med gennemførelse af direktiv 2011/7/EU om bekæmpelse af forsinket betaling i handelstransaktioner."

18) De to første punktummer i stk. 8 affattes således:

"8. Med henblik på at genskabe tilliden til den finansielle sektor rekapitaliserer Portugal sin banksektor i tilstrækkeligt omfang og reducerer fremmedkapitalfinansieringen heraf på forsvarlig vis. I denne henseende udvikler Portugal i samråd med Europa-Kommissionen, ECB og IMF en strategi for den portugisiske banksektors fremtidige opbygning og funktionsmåde med henblik på at bevare den finansielle stabilitet. De portugisiske myndigheder træffer navnlig følgende foranstaltninger:"

19) Stk. 8, litra a), affattes således:

"a) de tilskynder banker til at styrke deres stødpude i form af sikkerhedsstillelser og overvåger udstedelsen af statsgaranterede bankobligationer op til 35 mia. EUR, der er tilladt i overensstemmelse med EU's statsstøttere"er

20) Stk. 8, litra b), affattes således:

"b) de følger nøje de planer, som bankerne forelagde med henblik på at nå frem til tier 1-kernekapitalskvoter på 9 % senest ved udgangen af 2011 og 10 % senest ved udgangen af 2012. De kapitalkrav, der følger af, at statsgælden skal værdiansættes til markedspriser i henhold til Den Europæiske Banktilsynsmyndighed, vil blive overholdt i juni 2012 sammen med konsekvenserne af det særlige program for kontrolbesøg på stedet og overførslen af bankernes pensionsfonde til socialsikringsystemet. Bankerne forelægger i februar 2012 deres planer for, hvordan de agter at dække deres kapitalbehov det år. Kan bankerne ikke opfylde disse kapitalkrav til tiden, kan de få behov for en midlertidig offentlig kapitaltilførsel, som privatejede banker vil få adgang til via den solvensstøttefacilitet for banker på 12 mia. EUR, der er blevet indført som led i det økonomiske tilpasningsprogram, der er aftalt mellem Republikken Portugal og Den Europæiske Union og Den Internationale Valutafond"

21) Stk. 8, litra c), affattes således:

"c) de sikrer en afbalanceret og forsvarlig mindskelse af fremmedfinansieringen af banksektoren, hvilket fortsat er af afgørende betydning for at eliminere ubalancer i finansieringen på en varig måde. Bankernes finansieringsplaner tilsigter at begrænse deres udlåns-/indlånskvote til ca. 120 % og begrænse deres afhængighed af eurosystemets finansieringsordninger i programmets løbetid. Disse finansieringsplaner gennemgås hvert kvartal, den næste før den tredje gennemgang af programmet. Den portugisiske centralbank træffer egnede foranstaltninger, hvis der opstår afvigelser fra bankernes finansieringsplaner"

22) Stk. 8, litra d), affattes således:

"d) de afslutter salget af Banco Português de Negócios under overholdelse af Unionens statsstøtteregler"

23) Stk. 8, litra e), affattes således:

"e) de sikrer, at den statsejede bank Caixa Geral de Depósitos (CGD) strømlines for at udvide kapitalgrundlaget for bankens centrale bankaktiviteter i overensstemmelse med behovet i 2011 uden at gribe til salg af forsikringsaktiviteterne. Dette salg forventes at finde sted i 2012 direkte til en endelig køber og at bidrage til dækning af behovet for supplerende kapital samme år. Hvis dette kapitalbehov ikke kan dækkes via interne kilder i koncernen, tilføres CGD kapital fra staten uden for solvensstøttefaciliteten for banker"

24) Som stk. 8, litra f), g), h) og i), indsættes:

"f) de sikrer, at den delvise overførsel af bankens pensionsfonde til socialsikringssystemet foregår på aktuarmæssigt afbalancerede betingelser og under overholdelse af EU's konkurrence- og statsstøtteregler. For ikke at skulle gribe til solvensstøttefaciliteten for banker inden for programmets finansieringsramme tilbyder regeringen bankerne hjælp til afbødning af overførsels følger for kapitalen ved at benytte en del af overførslen til erhvervelse af ordinære aktier i bankerne. Resten af de overførte midler deponeres på en spærret konto indtil afslutningen af den tredje gennemgang

g) de færdiggør de retlige rammer for adgang til kapital fra offentlige kilder inden udgangen af januar 2012 i overensstemmelse med EU's statsstøtteregler og de principper, der er fastsat i aftalememorandummet

h) de sikrer før den tredje programgennemgang, at bankerne har inkorporeret resultaterne af det særlige program for kontrolbesøg på stedet i stresstesten med en tier 1-kernekapitalskvote på 6 %

i) de færdiggør inden udgangen af 2011 de retlige rammer for tidlig intervention og afvikling af banker samt for indskudsgarantiordninger for banker og gældsoplægning for virksomheder og husholdninger."

25) Stk. 9 affattes således:

"9. Med henblik på at sikre en problemfri overholdelse af programmets betingelser og bidrage til at rette op på ubalancer på en varig måde yder Kommissionen løbende rådgivning og

vejledning om reformer af finanspolitikken og finansmarkederne samt strukturreformer. Inden for rammerne af støtteprogrammet til fordel for Portugal gennemgår Kommissionen sammen med IMF og i samråd med ECB regelmæssigt effektiviteten og de økonomiske og sociale virkninger af de aftalte foranstaltninger, og den anbefaler nødvendige korrektioner med henblik på at styrke vækst og jobskabelse, sikre den nødvendige finanspolitiske konsolidering og minimere eventuelle negative sociale virkninger, specielt for de mest udsatte grupper i det portugisiske samfund."

Artikel 2

Denne afgørelse er rettet til Portugal.

Artikel 3

Denne afgørelse offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Udfærdiget i

*På Rådets vegne
Formand*